

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

ДИДАКТИЧНІ СИСТЕМИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Шифр та назва спеціальності
011 Освітні, педагогічні науки

Інститут
ННІ Соціально-гуманітарних технологій

Освітня програма
Педагогіка вищої школи

Кафедра
Педагогіки та психології управління
соціальними системами імені акад. І.А. Зязюна

Рівень освіти
Магістр

Тип дисципліни
Спеціальна (фахова), Обов'язкова

Семестр
2

Мова викладання
Українська

Викладачі, розробники

Солодовник Тетяна Олександрівна
tetiana.solodovnyk@khp.edu.ua

Кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки і психології управління соціальними системами ім.акад. І.А.Зязюна НТУ «ХПІ»

Автор понад 70 наукових та навчально-методичних праць.
Курси: «Дидактичні системи та освітні технології у вищій школі», «Психологія та педагогіка вищої школи», «Дидактика та педагогічні інновації», «Психологічні аспекти комунікації у вищій школі»

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](https://web.kpi.kharkov.ua/ppuss/uk/portfolio-solodovnik-tetyani-oleksandrivni/)

<https://web.kpi.kharkov.ua/ppuss/uk/portfolio-solodovnik-tetyani-oleksandrivni/>

Загальна інформація

Анотація

Під час навчання ОК в рамках курсу здобувачі зможуть оволодіти системними знаннями щодо дидактичних систем, сучасних освітніх технологій, уміннями щодо розробки визначати мету освітнього процесу, добирати відповідний зміст, методи, технології; застосовувати інноваційні форми навчання

Мета та цілі дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни полягає у наданні здобувачам систематизованих знань з дидактики, ознайомленні зі змістом дидактичних систем, структурою різних видів навчальних програм, планів, формуванні практичних умінь щодо реалізації у вищій школі різних видів форм і методів проведення навчальних занять

Формат занять

Лекції, практичні заняття, самостійна робота. Підсумковий контроль – іспит

Компетентності

ЗК2.Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК3.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК5.Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проекти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу освіти.

СК7.Критичне осмислення проблем у сфері освіти, педагогіки й на межі галузей знань.

СК8.Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.

Результати навчання

РН5. Організувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти.

РН7.Створювати відкрите освітньо-наукове середовище, сприятливе для здобувачів освіти та спрямоване на забезпечення результатів навчання.

РН11.Здійснювати консультативну діяльність у сфері освітніх, педагогічних наук.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 150 год. (5 кредитів ECTS): лекції – 32 год., практичні заняття – 32 год., самостійна робота – 86 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з наступних дисциплін: «Основи наукових досліджень», «Педагогіка і психологія вищої школи».

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Методами навчання у викладанні навчальної дисципліни є:

- словесні (бесіда, дискусія, лекція, робота з книгою);
- наочні (ілюстрація практичними прикладами, презентація);
- ігрові (рольові, ділові);
- документальні (робота з документами, аналіз, складання документів);
- інтерактивні (підбір та обговорення відеоматеріалів, виступи-презентації, проєкт);
- самостійні (опрацювання лекційного матеріалу та фахової літератури);
- дослідницькі (теоретичний аналіз наукових джерел, емпіричне дослідження).

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Концепції теорії навчання. Дидактичні системи у вищій школі

Поняття дидактики вищої школи. Сутність навчальної діяльності студентів. Концепції теорії навчання. Дидактичні системи навчання.

Тема 2. Дидактичні технології у вищій школі

Технологічний підхід до реалізації освітньої діяльності у вищій школі. Структура педагогічної технології. Види педагогічних технологій. Технологія дистанційного навчання. Технологія модульного навчання. Інформаційні технології навчання.

Тема 3. Закони, закономірності та принципи навчання

Закони навчання. Закономірності навчання. Система принципів навчання.

Тема 4. Види і стилі навчання

Догматичне навчання. Пояснювально-ілюстративне навчання. Проблемне навчання. Програмоване навчання. Проектне навчання. Репродуктивний стиль навчання. Творчий стиль навчання. Емоційно-ціннісний стиль навчання.

Тема 5. Програма підготовки фахівця та навчальні плани

Зміст освіти у закладах вищої освіти. Нормативні документи, що визначають зміст освіти. Функції програми навчальної дисципліни. Навчальна література

Тема 6. Форми і методи навчання у вищій школі

Організаційні форми навчання у ЗВО. Методи і засоби навчання.

Теми практичних занять

Тема 1. Концепції теорії навчання. Дидактичні системи у вищій школі

Концепції теорії навчання в історичному розвитку. Сучасні дидактичні системи у вищій школі

Тема 2. Дидактичні технології у вищій школі

Ознаки технологічності освітнього процесу. Структура педагогічної технології. Види педагогічних технологій.

Технологія дистанційного навчання. Технологія модульного навчання. Принцип модульності

Тема 3. Закони, закономірності та принципи навчання

Закони навчання. Закономірності навчання. Суб'єктивні закономірності процесу навчання. Загальні закономірності процесу навчання. Зовнішні та внутрішні закономірності навчання. Система принципів навчання.

Тема 4. Види і стилі навчання

Види і стилі навчання. Створення індивідуального стилю навчання викладача вищої школи.

Тема 5. Програма підготовки фахівця та навчальні плани

Поняття про освітньо-професійну програму підготовки фахівців. Робоча програма дисципліни як основний орієнтир викладання навчальної дисципліни, специфіка її розробки. Структура робочої програми дисципліни.

Тема 6. Форми і методи навчання у вищій школі

Організаційні форми навчання у ЗВО. Методи і засоби навчання. Типи лекційних занять у ЗВО. Типи семінарів у ЗВО. Класифікація та зміст методів навчання.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Курс передбачає виконання курсової роботи, яка складається з теоретичної та експериментальної частин, і носить формувальний характер (розроблених, модифікованих і адаптованих) методичних засобів (форм, методів, методик, програм, технологій, моделей та ін.); опис змісту і «технології» вирішення того чи іншого педагогічного завдання.

Література та навчальні матеріали

Основна література

1. Солодовник Т.О., Середа Н.В., Квасник О.В. Дидактичні системи та освітні технології у вищій школі : Навчально-методичний посібник для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти ОП «Педагогіка вищої школи» спец. 011 «Освітні, педагогічні науки» , за заг. ред. О.Г.Вітвицька, С. С. Основи педагогіки вищої школи. К. : Центр учбової літератури, 2011. 383 с.
3. Інноваційні технології навчання: Навч. посібн. для студ.вищих технічних навчальних закладів / [Кол. авторів; відп. ред. Бахтіярова Х.Ш.; наук. ред. Арістова А.В.; упорядн. словника Волобуєва С.В.]. К. : НТУ, 2017. 172 с.
4. Кучерявий О.Г. Педагогіка: особистісно-розвивальні аспекти [Текст] : навч. посіб. для ВНЗ / О. Г. Кучерявий . - К. : Слово, 2014. 440 с.
5. Сисоєва С. О., Батечко Н.Г. Вища освіта України: реалії сучасного розвитку. – К.: ВД ЕКМО, 2011. 368 с.
6. Сучасні технології освітнього процесу // Інтерактивний навчальний посібник «Сучасні технології освітнього процесу»: навчальний посібник / Т. Б. Поясок, О.І.Беспарточна, О. В. Костенко. Кременчук : ПП Щербатих О. В., 2020. 228 с.
7. Теорія і методика професійної освіти : навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Т. Ю. Осипова, Р. С. Гурін; за ред. З. Н. Курлянд. – К. : Знання, 2012. – 390 с.
8. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. К. : Кондор, 2011. 628 с.
9. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. 2-ге вид., доп. К.: Академвидав, 2014.
10. Higher education the attack of the MOOCs // The Economist. 2013. July 20th.

Додаткова література

1. Козлова Г. М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Одеса: ОНЕУ, 2014. 200 с.
2. Лучанінова О.П. Педагогічні технології у вищій школі: Навч. посібник. Дніпропетровськ:ЛІРА,

2013.

3. Нагаєв В.М., Портян М.О. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Х.: Стильна типографія, 2018. 283 с.

4. Новолокова Н. П. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій. Х.: "Основа", 2012. 176 с.

5. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. К.: Каравела, 2017.

6. Розвиток освіти в умовах полікультурного глобалізованого світу // Проблеми полікультурності у неперервній професійній освіті: наук. видання / за ред. чл.-кор. НАПН України К.В. Балабанова, С.О. Сисоєвої, проф. І.В. Соколової. Маріуполь : Вид-во «Ноулідж» (донецьке відділення), 2011. С. 11–18.

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді екзамену (20%) курсової роботи (30%) та поточного оцінювання (50%).

Екзамен: усне завдання (2 запитання з теорії) та усна доповідь. Поточне оцінювання: 2 модульні контрольні роботи (по 7%), активна участь на заняттях (22%), самостійна робота (14%) та курсова робота (30%).

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис

Завідувачка кафедри
Ніна ПІДБУЦЬКА

Дата погодження, підпис

Гарант ОП
Наталія СЕРЕДА